

Ekmeleddin İhsanoğlu Hoca'dan başucu kitabı

■ **'OSMANLI** Bilim Mirası' gibi bir kitabın doğrusu epeydir basılmamasını bekliyordum. Çünkü Osmanlı bilim dünyasına girmek ve bu ülkenin 15'inci asırdan beri yolunu aydınlatan matematikçileri, astronomları, kimyagerleri, eczacıları, coğrafyacıları hem de Hüseyin Saadetin Arel gibi musiki nazariyecilerini ve üstatların toplandığı kaynakların yer aldığı kütüphaneleri bildiren, yazmaların durumunu tasvir eden bir toplu değerlendirme ve her zaman müracaat edebileceğimiz bir el kitabı yoktu. **Yapı Kredi Yayınları** arasında çıkan bu iki cildi, Osmanlı tarihi araştırmalarının vazgeçilmez kaynağı olacak.

Bu **kitap** ancak Mısır'da büyüyen, Ayn Şems Üniversitesi'nde çalışan, hem ülkesinde hem de İngiltere'de kimya eğitimi gören Ekmeleddin İhsanoğlu gibi çalışkan, Şark

ve Garb'ı meceden biri tarafından hazırlanabilirdi. İhsanoğlu, yurtdışında büyüyen gençlerin içinde Türkçeyi hakkıyla, bütün zenginliğiyle kullanan hocadır. Uzun yıllar yürüttüğü idarecilik döneminde, IRCICA (İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi), İslam dünyasının başarılı ve ehliyetle çalışan tek kuruluşuydu. Kurduğu Bilim Tarihi kürsüsünde kurumların gelişmesine, bunların tasvirine önem verdi. Aynı kürsüde Feza Günergun ve Mustafa Kaçar gibi bilim tarihçilerimiz, Ankara'daki Aydın Sayılı Hoca'nın ve Sevim Tekeli'nin yanında yetişen grubun yanında ayrı bir renk ve boyut teşkil eder.

OSMANLI BİLİMİ, BAYRAĞI CUMHURİYET'E DEVRETTİ

Elimizdeki iki ciltlik ve hemen hemen 1200 sayfalık **kitap**, mükemmel bir fihrist, geniş bir bibliyografya

konuyu araştıranların şükranını hak ediyor. Konular ise çok enteresan. Mesela Osmanlı bilim literatüründe 'ispiritizma aleyhinde' bir eserin bile yer aldığı görülmekte. 1326/1907 tarihli bu baskı **kitap** aynı zamanda Osmanlı tıbbında ruhiyat ve sinir hastalıklarıyla ilgili neşriyatın arasında yerini alıyor.

15'inci asırda Semerkant geleneğini taşıyan Osmanlı bilimi, 20'nci yüzyılın şartlarına, tıp, kimya, biyoloji, veterinerlik, astronomi gibi dallara ve bunların örgütlenmesine adım atarak ömrünü tamamlamıştır demiyoruz, Cumhuriyet dönemine bayağı devretmiştir. Bu çalışmayla hem araştırmalarımız kolaylaşacak hem de hiç değilse zaman zaman, bölüm bölüm okunduğu takdirde bugüne dek ortada dolaşan birtakım bilgilerin yanlış, bazı yorumların da önyargı olduğu anlaşılacaktır.